

Təhsildə davamlı keyfiyyət təminatı

“Azərbaycanın təhsildə keyfiyyət təminatı sistemi inkişaf etmiş sistemdir. Bir çox ölkələr buna nail ola bilmədilər. Almaniya da bu, asan olmadı”. Bunu hazırda Azərbaycanada olan 2009–2013-cü illərdə Avropa Ali Təhsil Məkanında Keyfiyyətin Təminatı üzrə Assosiasiyasının (ENQA) prezidenti olmuş Achim Hopbach deyib. Qeyd edək ki, Achim Hopbach və təhsildə keyfiyyət təminatı sahəsində təcrübəsi olan ölkələrin mütəxəssisləri Bakıda Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliyinin (TKTA) təşkilatçılığı ilə keçirilən “Təhsildə davamlı keyfiyyət təminatı” adlı beynəlxalq konfransda iştirak edir. Dünəndən işə başlayan konfrans “Baku Marriott Boulevard Hotel”də bu gün də davam edir.

Emin Əmrullayev:

“Öyrənmə prosesi və keyfiyyət mədəniyyəti Azərbaycan məktəbinin vacib prioritetinə çevrilənə qədər proses davam edəcək”

Ali təhsil müəssisələrinin fəaliyyəti ilə bağlı akkreditasiya meyarları təsdiq ediləcək

Sözügedən konfransın əsas məruzəçilərindən elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev təhsildə keyfiyyətlə bağlı fəal müzakirələr aparıldığını vurğulayaraq həm Elm və Təhsil Nazirliyinin, həm də Təhsildə Keyfiyyət Agentliyinin bu istiqamətdə tədbirlərinə diqqət çəkib. Nazir təhsildə keyfiyyətin tənzimlənməsi məqsədilə aparılacaq işlərdən danışaraq bir sıra yenilikləri konfrans iştirakçıları ilə paylaşdı: “Növbəti həftələrdə, hətta günlərdə Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən ali təhsil müəssisələrinin fəaliyyəti ilə bağlı akkreditasiya meyarları təsdiq ediləcək. Bu, ölkəmizdə çoxdan gözlənilən məsələ idi və inanırıq ki, sənəd kağız üzərində qalmayacaq, ali təhsil müəssisələrinin fəaliyyətini tənzimləyən vacib sənədə çevriləcək. Sənəd növbəti illərdə ali təhsil müəssisələrində bir çox ixtisasların açılması və ya bağlanması, qəbul proqnozlarının formalaşması istiqamətində əsas rol oynayacaq”.

Ali təhsil müəssisələrinin akkreditasiyası yaxın bir-iki il ərzində yekunlaşdırılacaq

Meyarların təsdiqindən dərhal sonra ölkəmizdəki ali təhsil müəssisələrinin akkreditasiyası prosesi nə başlanacağını bildiren nazir prosesin yaxın bir-iki il ərzində yekunlaşdırılacağını proqnozunu da verib. Bu prosesdə ortaya çıxacaq hesabatların ölkə ictimaiyyətinə, maraqlı olan şəxslərə açıq olacağını, proseslə bağlı mütəmadi informasiya paylaşılacağını deyib. Akkreditasiyanın müstəqil həyata keçirildiyini söyləyən E.Əmrullayevin sözlərinə görə, prosesi nazirliyin əməkdaşları deyil, ayrı-ayrı ixtisaslaşmış qruplar həyata keçirəcək:

“Onların rəyi və rəy xarakterli hesabatları ictimaiyyətə açıq olacaq. Burada önəmli məsələ bizim hazırladığımız meyarların Avropa standartları və Boloniya prosesindən irəli gələn standartlara uyğunlaşdırılmasıdır. Artıq bir sıra təhsil müəssisələrimiz beynəlxalq akkreditasiyadan keçirlər. Müəyyən edilmiş siyahı üzrə olan təşkilatlarda akkreditasiyadan keçən təhsil müəssisələrini daxili akkreditasiyadan azad edə bilirik”.

Nazir ali təhsil sisteminin idarəetməsinin əsas elementlərinin elə də çox olmadığını vurğulayıb: “Bu, qəbul planı və adambaşına maliyyəyəlmənin məbləğidir. Dolayısı ilə, Elm və Təhsil Nazirliyinin əsas 2 aləti bunlardır. Məhz akkreditasiya vasitəsi ilə tədrisi daha keyfiyyətli təşkil edən və keyfiyyətli məhsul yaradan ali təhsil müəssisələrində daha çox tələbənin oxumasını ədalətli hesab edirik”.

Azərbaycan ali təhsil müəssisələrinin çox dar profil üzrə fəaliyyət göstərdiyini deyən nazirin fikrincə, bu, onların bəzilərinin adlarında, bəzilərinə ayrı-ayrı ixtisaslardan görünür:

“Qarşımızda ayrı-ayrı ixtisas və ya peşələrdə istər ixtisas proqramlarının, istərsə də standartların, məzmunun dəyişməsi ilə bağlı ciddi bir yol açılacaq”.

Nazirin fikrincə, keyfiyyət mədəniyyətinin təhsil siyasətinin mərkəzinə gətirilməsinin, ritorikadan uzaqlaşdırılaraq daha ölçüləbilən və qərarlar verilə bilən hesabatlılıq formatının tətbiqi Azərbaycan təhsili üçün faydalı olacaq.

Məktəbdə həyata keçirilən işlər öyrənməyə xidmət etmir, öyrənməklə nəticələnirsə, deməli, məktəb öz işi ilə məşğul deyil

Ümumi təhsil pilləsində keyfiyyətin də önəmli istiqamət təşkil

etdiyini vurğulayan E.Əmrullayev məktəblərdə keyfiyyətin təminatı və keyfiyyət nəzarət mexanizmləri ilə bağlı müəyyən ilkin tədqiqatlar olduğunu bildirib: “Burada da bizi narahat edən məqamlar var. Bu gün məktəblərdə təhsilənlərə təqdim etdiyimiz məzmun, onlarda formalaşdırılmalı olduğumuz sənətlər onların özünün, o cümlədən ölkəmizin həyatında nə qədər faydalı olur? Ona görə də 2 sual qoyuruq. Məktəblərdə uşaqlar öyrənir, ya yox? Onların öyrəndikləri faydalıdır, yoxsa yox? Təbii ki, məktəb öz institusional nöqtəyi-nəzərdən öz funksiyasını yerinə yetirmək iqtidarındadır, yoxsa yox? - bu da önəmli amildir. Məktəb və onun ətrafında olan iştirakçıların qeyd etdiyim sualların cavabını anlaması vacibdir”.

Nazir Azərbaycan təhsilində keyfiyyətə tam nail olana qədər prosesin davam edəcəyini deyib: “Biz təhsildə keyfiyyətdən danışırıq və keyfiyyət özü-özlüyündə proseslərin mərkəzində dayanır. Əminəm ki, hər məktəb direktorunun gündəlik həyatında təsərrüfatçılıq, şagirdlərlə, valideynlərlə münasibətlərin tənzimlənməsi, insanlarla ünsiyyətin qurulması və sair kimi şey tələb edən sahələr var. Məktəbdə həyata keçirilən işlər öyrənməyə xidmət etmir, öyrənməklə nəticələnirsə, deməli, məktəb öz işi ilə məşğul deyil. Öyrənmə prosesi və keyfiyyət mədəniyyəti Azərbaycan məktəbinin vacib prioritetinə çevrilənə qədər proses davam edəcək”.

Nazir əmindir ki, ümumi təhsil sahəsində görülən işlər - regional təhsil idarələrinin yaradılması, keyfiyyət təminatı sahəsində, o cümlədən şagird nailiyyətləri ilə bağlı monitorinqlərin aparılması, ölkəmizin beynəlxalq qiymətləndirmə sistemlərinə qayıtması və demək olar ki, bütün qiymətləndirmə tədqiqatlarında iştirakının faydası olacaq.

Beynəlxalq ekspertlər ali və ümumi təhsil müəssisələrinin nümayəndələrinə təlim keçəcəklər

Konfransda Niderland Krallığının Təhsil üzrə İnspeksiya İdarəsinin Ali Təhsil Departamentinin direktoru Hendrik Martijnse, ali təhsil üzrə beynəlxalq ekspert, 2009–2013-cü illərdə Avropa Ali Təhsil Məkanında Keyfiyyətin Təminatı üzrə Assosiasiyasının (ENQA) prezidenti olmuş Achim Hopbachın dünya təcrübəsindən sitat gətirməklə təhsildə keyfiyyətin təminatı prosesinə dair çıxışları da maraqla qarşılanıb.

Konfransın ilk günündə panel müzakirələr zamanı keyfiyyət təminatı sahəsi üzrə Avropa və dünyanın qabaqcıl beynəlxalq təşkilatlarından olan Ali Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliklərinin Mərkəzi və Şərqi Avropa Şəbəkəsinin (CEENQA) vitse-prezidenti Olgun Çiçek, Təhsil İnstitutunun direktoru Rüşət Əzizov, Elm və Təhsil Nazirliyinin Ümumi və məktəbəqədər təhsilin təşkili və idarə olunması şöbəsinin müdiri Elnur Əliyev ali təhsildə daxili və xarici keyfiyyət təminatı sisteminin Avropa ali təhsil məkanında keyfiyyət təminatı üzrə standartlar və təlimatlara (ESG) uyğun təşkil, ümumi və ali təhsil pillələri arasında keyfiyyət təminatının davamlılığının təmin edilməsi barədə müzakirələr aparıblar.

Müzakirələr zamanı təhsildə keyfiyyət təminatı sahəsi üzrə həyata keçirilən layihələrdə və təcrübə mübadiləsində əməkdaşlıq məsələlərinə də toxunulub, tədbir iştirakçıların sualları cavablandırılıb.

Bu gün beynəlxalq ekspertlər ali və ümumi təhsil müəssisələrinin nümayəndələri üçün praktik təlimlər keçəcəklər.

Ruhiyyə DAŞSALAHLI